

O. Popova, M. Kokhtev. and others. Summarizing the existing definition of “advertising”, let us say that advertising is a form of communicative activity that involves the dissemination of information about a specific product or service with the aim to interest a potential consumer.

An essential element of any advertisement is a text, made out of a variety of ways, according to the purpose and objectives of ads. It is the main way of transmitting information and communications between the sender and the addressee, therefore, it must meet specific requirements, such as competent clearance, brevity and accuracy, accessibility and

originality the reality of the described facts. The main component of any the advertising text is the title, which forms the first impression of a reader, and consequently, the potential consumer.

Consideration is very important when creating ad compositional and linguistic aspects that play an important role in ensuring its unity, integrity and clarity. In particular, special attention must be paid to the rules of literary language, as a correct written advertising text is an indicator of high linguistic and cultural consciousness of the author and the reader.

Стаття надійшла до редакції 28.01.2020.

УДК 821.222.1

ХАЙДАРІ Наталія

ШЛЯХИ ВІДТВОРЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ РОМАНУ О.С. ЗАБУЖКО «МУЗЕЙ ПОКИНУТИХ СЕКРЕТІВ» В АНГЛІЙСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ

У статті досліджено шляхи відтворення фразеологічних одиниць роману О.С. Забужко «Музей покинутих секретів» в англійському перекладі. Матеріалом наукової праці слугував роман О.С. Забужко «Музей покинутих секретів» та його англійський переклад. З'ясовано, що основними продуктивними способами перекладу фразеологічних одиниць в художньому тексті є: застосування повного еквіваленту, застосування часткового еквіваленту, калькування або описовий переклад. Аналіз конкретного матеріалу засвідчив, що найменш продуктивним способом перекладу є калькування.

Ключові слова: художній текст; фразеологічні одиниці; способи перекладу; шляхи відтворення фразеологічних одиниць; повний еквівалент; частковий еквівалент; калькування; описовий переклад.

Вступ. Проблема класифікації фразеологічних одиниць постійно перебуває в центрі уваги фразеології. Класифікація – це наукова систематизація різноманітного, у нашому випадку фразеологічного, матеріалу, побудована за єдиним принципом, де показано спільні й диференційні ознаки одиниць, що складають фразеологічний фонд. У лінгвістиці використовуються різноманітні схеми поділу фразеологізмів, залежно від того, які ознаки лежать в основі їхньої класифікації і яких класифікаційних принципів дотримувався дослідник (Виноградов, 1997).

Фразеологізми, як одні з найдавніших лексичних утворень у мові, вивчалися багатьма лінгвістами (І.І. Срезневський (1873), Виноградов (1997) та ін.). І.І. Срезневський звернув увагу на те, що відтворюваність таких виразів обумовлена самою будовою мови (1873).

Фразеологічні одиниці складаються з двох чи кількох слів-компонентів, можуть виражати одне поняття і тим самим бути еквівалентнимислову, дуже часто мають однослівний синоні-

мічний еквівалент, синтаксично утворюють один член речення. За своєю структурою фразеологізми становлять велике розмаїття. Семантичні зв'язки між компонентами фразеологічної одиниці бувають різними: слова, що входять до складу такої одиниці, можуть зберігати свою семантичну самостійність більшою чи меншою мірою (Корунець, 2001). На цій відмінності побудована класифікація фразеологічних одиниць, запропонована академіком В.В. Виноградовим. Згідно з цією класифікацією, усі фразеологічні одиниці можна поділити на три групи: фразеологічні зрощення, фразеологічні єдності і фразеологічні сполучення (Виноградов, 1997).

Аналіз досліджень і публікацій. Розробкою питань теорії фразеології та ідіоматики займалися як вітчизняні так і зарубіжні мовознавці, зокрема В.В. Виноградов (1997), Л.В. Губа (2015), Р.П. Зорівчак (1983), А.Р. Зубрик (2013), О.М. Линтвар (2015), Б.В. Мовчан (2013). Такі лінгвісти як О.В. Кунін

(1996), Я.А. Костін (2013), І.В. Корунець (2001), Т.В. Григоренко (2010), І.І. Срезневський (1873) досліджували фразеологію англійської мови.

Постановка проблеми. Не зважаючи на значну кількість наукових праць, присвячених перекладу фразеологічних одиниць, проблема шляхів відтворення фразеологічних одиниць у англійських перекладах творів української художньої літератури й досі залишається нерозв'язаною. Саме тому **завданням** нашої праці є аналіз способів відтворення фразеологізмів роману О. С. Забужко «Музей покинутих секретів» в англійському перекладі.

Відтворення фразеологізмів іноземною мовою.

Під час відтворення фразеологізмів іноземною мовою, перекладачеві дуже важливо віднайти фразеологічний еквівалент у цільовій мові. Фразеологічний еквівалент – це фразеологізм, який за всіма показниками рівноцінний лексичній одиниці мови оригіналу. Як правило, незалежно від контексту, він повинен мати ті ж денотативні та конотативні значення, тобто між одиницями оригіналу та перекладу не має бути розбіжностей у компонентному складі, вони повинні мати однакові лексико-граматичні показники: сполучуваність, приналежність до однієї граматичної категорії, стилістичну вживаність (Григоренко, 2010).

Мова йде про повну, або абсолютну еквівалентність. Все це – вже існуючі одиниці, робота з якими зводиться до їх виявлення у мові перекладу. Вирішальну роль у цій роботі відіграє володіння перекладача обома мовами та словниками.

Фразеологічні еквіваленти можуть бути повними і частковими. Повними називають англійські фразеологізми, які мають спільне значення з українськими, збігаються за складом, граматичною структурою та стилістичною приналежністю (Корунець, 2001).

Частковим фразеологічним еквівалентом називають такий англійський фразеологізм, який не повною мірою збігається з порівнюваним фразеологічним зрощенням в українській мові, тобто не в усіх значеннях. Такі фразеологічні еквіваленти поділяють на три групи: одиниці, які мають однакову стилістичну та семантичну ознаку та відрізняються лексичним наповненням; одиниці, які мають однакову семантичну та стилістичну ознаку, лексичний склад та відрізняються кількістю або порядком слів; та одиниці, які мають однакову стилістичну ознаку, лексичний склад та граматичну структуру та відрізняються за семантичним забарвленням (Мовчан, 2013).

О.В. Кунін пропонує наступне визначення часткових фразеологічних еквівалентів: «неповним (частковим) фразеологічним еквівалентом називають таку одиницю мови перекладу, яка є еквівалентом, у співвідношенні з багатозначною одиницею мови оригіналу, але не у всіх значеннях. Часткових еквівалентів відносно небагато, адже багатозначність не властива фразеології, натомість значно частіше у мові зустрічається відносний фразеологічний еквівалент» (Кунін, 1996).

До фразеологічних можна умовно віднести індивідуальні еквіваленти. Досить часто перекладачу потрібно використовувати під час роботи індивідуальні еквіваленти. Не знаходячи у мові перекладу повного чи часткового відповідника, перекладач змушений вдаватися до створення нових слів, словосполучень та синтаксичних структур, створювати оригінальний вираз, який чимось нагадує фразеологізм цільової мови і максимально передає всі відтінки конотативного значення, який дуже схожий на лексичну одиницю оригіналу). Якщо такий варіант читач буде сприймати, значить перекладач досить вдало зміг передати стиль і зміст одиниці оригіналу. Перекладач вигадує їх у ході своєї роботи, і досить рідко цей переклад закріплюється в мові (Григоренко, 2010).

Індивідуальними еквівалентами називають такі звороти, значення яких перекладач адаптує до значення вже існуючого в мові перекладу звороту, змінюючи його структуру за образом оригінального звороту, за умови відсутності еквівалентної одиниці в мові перекладу (Григоренко, 2010).

Відносний фразеологічний еквівалент (фразеологічний аналог) відрізняється від лексичної одиниці мови оригіналу лише певним показником, наприклад: іншими, часто синонімічними компонентами, незначними змінами форми, змінною синтаксичною будовою, тощо. В усьому іншому він є повною відповідністю фразеологічної одиниці оригіналу, а «відносність» еквіваленту приховується контекстом. Образи двох аналогів можуть не співпадати, але це не значить, що переклад шляхом використання фразеологічного аналогу, буде неадекватним. Варто відмітити, що ступінь яскравості образу – один із головних аспектів під час вибору способу перекладу між аналогом та калькою (Григоренко, 2010).

Існує також нефразеологічний переклад, яким користуються у тих випадках, коли не знаходиться ні фразеологічний еквівалент, ні аналог. Такий переклад важко назвати повноцін-

ним, адже у мові перекладу вже не буде такої образності, експресивності, відтінків значення. Тому, частіш за все, перекладачі звертаються до цього перекладу у крайніх випадках.

Нефразеологічний переклад відтворює фразеологічний зворот за допомогою лексичних, а не фразеологічних засобів мови перекладу. Такий спосіб перекладу не є повноцінним і застосовується лише тоді, коли відсутня можливість використання фразеологічних еквівалентів чи аналогів. До нефразеологічного перекладу вдаються при перекладі фразеологізмів, які називають поняття або предмети, відсутні у цільовій мові, з метою наблизити перекладений фразеологічний зворот до оригіналу (Корунець, 2001).

Правила перекладу фразеологічних одиниць.

Для перекладу фразеологічних одиниць застосовується також такі перекладацькі прийоми як дослівний переклад, або ж калькування, описовий переклад (передає лише значення одиниці за допомогою пояснень та порівнянь).

Беручи за основу вищеперераховані способи перекладу і особливості фразеологічних одиниць, можемо сформулювати основні правила перекладу фразеологічних одиниць:

- пошук повного еквіваленту фразеологічної одиниці, але кількість таких в англійській та українській мовах обмежена;

- за відсутності повного відповідника в мові перекладу, можна перекласти зворот за допомогою частково або відносно еквівалентної фразеологічної одиниці;

- калькування, тобто дослівний переклад, що не завжди є результативним (найчастіше застосовується до фразеологізмів, що мають античне, міфологічне походження);

- описовий переклад.

Загальною метою вживання фразеологічних способів при перекладі є прагнення відтворити у мові перекладу фразеологізми повним або частковим еквівалентом. У тих випадках, коли цього неможливо досягти шляхом повного перекладу, зокрема тоді, коли зміст фразеологічної одиниці може виявитись незрозумілим для іншомовного читача, необхідним є розширення вихідного звороту. До нефразеологічного перекладу вдаються лише переконавшись у тому, що неможна скористатись не одним з фразеологічних еквівалентів, хоча такий переклад важко назвати повноцінним.

Розглянемо детальніше кожен із зазначених способів перекладу фразеологізмів на прикладі роману «Музей покинутих секретів». Так, одним з основних прийомів передачі фразеоло-

гічних синонімів з англійської на українську мову є пошук аналога. Тобто, існує такий український зворот, який за значенням є повністю адекватним англійському, а за образністю збігається з ним повністю, або частково (Забужко, 2012). Для прикладу:

«*Нести свій хрест і підпирати державу, — а то вона в нас, бідненька, перехняблена, як Пізанська вежа*». — “*To bear their cross and be pillars of the state—the poor thing’s about to keel over, like the tower of Pisa*”.

Як бачимо, наведений приклад демонструє наявність повних семантичних еквівалентів. Англійський фразеологізм *to bear one’s cross* має спільне значення з українським *нести хрест*, збігається з ним за складом, граматичною структурою та стилістичною приналежністю. Не зважаючи на лексичні та граматичні відмінності української та англійської мов, досліджуваний роман демонструє наявність значної кількості повних семантичних еквівалентів (Забужко, 2012):

«*...і Вадим до світа виливав їм душу, знову й знову розказуючи, як загинула його Влада, доки не заснув у них на бамбетлі, — якщо тільки вони самі його професійно не «відключили» одним ударом, але гріх було б їх за це й засуджувати...*». — “*...some good folks who listened to him pour his soul out and tell them, over and over, how his Vlada perished, until he fell asleep on a cot, or they finally knocked him out, instantly and professionally, and who would blame them if they did?*”

«*Це зривається мені з язика, заки я встигаю його прикусити, — таки ще не протверезіла*». — “*This slips off my tongue before I can bite it — I’m not quite sober yet, after all*”.

Знову ж таки, українські фразеологічні одиниці *випити душу, прикусити язика* та їхні англійські відповідники *to pour soul* та *to bite tongue* збігаються за стилістичним значенням, лексичним складом і граматичною структурою. Також у романі «Музей покинутих секретів» (Забужко, 2012) зустрічаються часткові семантичні еквіваленти:

«*Давай у правій ряд, — радить Дарина, зосереджена на дорозі: вона пустила його за кермо, бо тепер він у ліпшій од неї формі, проте сама не розслабляється, пильнує: одна голова добре, а дві краще, береженого Бог береже*». — “*You should be in the right lane,*” *Daryna advises, focused on the road. She’s allowed him to take the wheel because he is now in better shape than she is, but she hasn’t relaxed; she’s alert; two heads are better than one, and the Lord helps those who help themselves*”.

У зазначеному прикладі український фразеологізм *береженого Бог береже* має однакові стилістичні та семантичні ознаки з його англійським відповідником *Lord helps those who help themselves*, однак не повною мірою збігається з ним з точки зору лексичного наповнення і граматичної структури. Саме тому вважаємо такі фразеологічні одиниці частковими семантичними еквівалентами (Забужко, 2012).

«А що? — бадьориться дядько: він трохи наляканий тоном цієї дамочки, — щось вона сильно занервничала, і як би йому не **вляпаться** в яку **історію**, цього ще не хватало...». — “What about it?” the yokel answers cheerily. The woman’s tone got him a bit scared—she’s gone all nervous, and he’s got no desire to **get mixed up in any stories or anything**”.

Українська фразеологічна одиниця *вляпатися в історію* має ідентичне семантичне значення зі своїм англійським відповідником *to get mixed up in a story*, однак, наявність фразового дієслова в англійському варіанті спричинює певні лексико-граматичні розбіжності між досліджуваними фразеологізмами, що і відносять їх до групи часткових семантичних еквівалентів.

Розглядаючи відносні фразеологічні еквіваленти у романі О. Забужко «Музей покинутих секретів» (2012), можемо звернутися до наступних прикладів:

«І все, крапка, нема що **товчу воду в ступі**». — “No use **flogging a dead horse**”.

Наведені речення демонструють наявність різних лексичних одиниць для вираження одного семантичного значення. Не зважаючи на різницю у лексичному складі, англійський фразеологізм *flog a dead horse* є повною смисловою відповідністю української фразеологічної одиниці *товкти воду в ступі*. Наведемо ще кілька прикладів відносних фразеологічних еквівалентів, що зустрічаються у досліджуваному творі (Забужко, 2012):

«А проте їй приємні Антошині слова, приємно, що їх бачили з Адькою й **перемивають** їй на студії **кісточки**, — вона любила цю бурсацьки-легкомисну, вічно-кипучу, як на малому вогні, атмосферу студійних пліток, жартів, фліртів, «капусняків», вечірок, до яких готуються тижнями, а потім іще місяць обсмаковують, хто з ким прийшов...». — “Still, it feels nice to hear Antosha’s words, nice to know she’s been seen with Aida and the studio is now **buzzing with gossip**—she used to love that sophomoricly careless, permanently simmering, as if on low heat, atmosphere

of studio banter, jokes, flirting, “follies,” and parties people spent weeks planning and then months remembering. Kids, she thinks”.

«Не зовсім, — знехотя каже Павло Іванович: **цідить, тягне kota за хвоста**, садюга. — Але децю розповісти можу. Виберіть час...» — “Not exactly,” Pavlo Ivanovych says reluctantly: he is letting it out slowly, **pulling their guts out**, the sadist. “But I can shed some light on the matter. Choose a time...”.

В обох зазначених випадках при перекладі фразеологізмів відбулася зміна форми оригіналу, а образи аналогів не співпадають, однак обидва фразеологізми у перекладі є повною відповідністю фразеологічних одиниць оригіналу, а відносність еквівалентів приховується контекстом. Тож, переклад фразеологічних одиниць шляхом використання відносних еквівалентів може вважатися цілком адекватним.

Як вже було зазначено вище, у випадку, якщо фразеологічного еквіваленту на мові перекладу не існує, перекладачеві доводиться користуватись описовим перекладом (Забужко, 2012):

«А Юлічка, певне, все те слухала й **мотала на вус...**». — “And Yulichka must have just sat there, listened, and **made another mental note**”.

«За інших обставин Адріана б посміхнуло: во **дає цьотка жару!** — але зараз йому не до сміху». — “In different circumstances, Adrian would have smiled at this—**just watch her go!** — but at the moment he is in no mood for comedy. The yokel catches on, too”.

Як бачимо, через відсутність фразеологічних еквівалентів, у наведених прикладах описовий переклад спричинив втрату експресивності, образності і відтінків значень українських фразеологічних одиниць *мотати на вус* та *давати жару* (Забужко, 2012).

«**Постав хату з лободи, а в чужую не веди**». Під таким заголовком мені трапилася влітку справді гарна річ, чудесний фольковий примітивчик — із Черкащини, з серії «козак та дівчина біля криниці», десь 1950-ми роками датований». — “**Build Me a House of Straw but One I Can Call My Own**. That was the title of this really nice piece I found last summer, a wonderful folk-art painting — from the Cherkassy region, the traditional “a kozak and a girl near a well” subject, circa 1950”.

У цьому прикладі перекладачеві також довелося вдатися до описового перекладу українського фразеологізму *постав хату з лободи, а в чужую не веди* та відтворити його за допомогою лексичних, а не фразеологічних засобів англій-

ської мови, що, як і в попередніх випадках, спричинило втрату образності та експресивності, відповідно, такий переклад не можна вважати повністю повноцінним. Іншими словами, у такому разі перекладається не сам фразеологізм, а його значення, або ж тлумачення, що найчастіше трапляється з одиницями, які не мають еквівалентів у мові перекладу. Описовий переклад не є просто перекладом, а саме поясненням фразеологічної одиниці. Це може бути пояснення, опис, тлумачення, застосування усіх засобів, які можуть передати зміст лексичної одиниці у максимумально короткій та у найбільш виразній фразеологічній формі (Корунець, 2001).

Найменш продуктивним способом перекладу фразеологічних одиниць у романі «Музей покинутих секретів» (2012) виявилось калькування:

«І сиджу я навпроти нього, на яких чверть віку за нього молодша, з моїми власними чистими руками, як у Понтія Пілата, — і чую, як блузка прилипає мені до лопаток, і сморід власних підпахов теж чую цілком виразно, це не галюцинація». – “*And here I am, sitting across from him, some quarter of a century his junior, with my own clean hands, like Pontius Pilate’s—and feel my blouse sticking to my shoulder blades, and notice the stench of my own armpits very clearly; it’s not a hallucination”.*

Калькування обирають у тих випадках, коли іншими прийомами неможливо передати семантико-стилістичне та експресивно-емоційне значення, та потрібно показати образну основу, що їй видно з наведеного прикладу. Калькування можливе тільки тоді, коли виключно дослівний переклад може донести до читача зміст усього (Корунець, 2001).

Висновки. Отже, розглянувши різні способи перекладу фразеологічних одиниць, можна стверджувати, що перекладач має надзвичайно важливу роль у процесі роботи над інтерпретацією фразеологічних одиниць. Він повинен відчувати на собі стилістичне та емоційне забарвлення тексту оригіналу, стати частинкою культури мови оригіналу.

З точки зору стилістики найкращим варіантом перекладу, звичайно, є віднаходження повного фразеологічного еквівалента, адже він має найближче до оригіналу стилістичне та емоційне забарвлення. Та досить часто перекладач зустрічається з ситуацією, коли повного семантичного еквіваленту віднайти не вдається. У цьому випадку, в залежності від здібностей перекладача та фразеологічної одиниці оригіна-

лу, обирається інший спосіб перекладу. Коли перекладач вдало інтерпретує фразеологічну одиницю, а саме зберігає фразеологічну форму, стилістичне забарвлення, тощо, оригінальний фразеологізм перекладається шляхом знаходження часткового чи відносного еквівалента. Але не всі поняття, а відповідно, фразеологічні одиниці, що існують у мові оригіналу, наявні і у мові перекладу. Тому, для того, щоб без втрат донести зміст оригінального тексту, перекладачеві потрібно використати описовий переклад чи калькування.

При перекладі фразеологічних одиниць цільовою мовою, необхідно віднайти таку одиницю, яка б за всіма показниками була рівноцінною фразеологізму мови оригіналу, тобто була б фразеологічним еквівалентом. Фразеологічні еквіваленти на мають володіти однаковими денотативними і конотативними значеннями. Фразеологічні еквіваленти можуть бути повними, частковими, відносними та індивідуальними. Аналіз перекладу фразеологізмів роману О. С. Забужко «Музей покинутих секретів» дозволив виявити, що найчастіше у цільовому творі зустрічаються фразеологізми, що є частковими еквівалентами оригінальних (39%). Не зважаючи на відмінності української та англійської мов, переклад за допомогою повного фразеологічного еквівалента також зустрічається досить часто (33%). Частка відносних фразеологічних еквівалентів у перекладі роману О. Забужко «Музей покинутих секретів» становить 16% від загальної кількості фразеологізмів. Нефразеологічному перекладу, до якого відносимо калькування і описовий переклад належить 12% від загальної кількості фразеологізмів.

Зважаючи на те, що характерною особливістю фразеологічних одиниць є переважання цілісного значення над значенням компонентів, перекладачеві доводиться перекладати фразеологізми як нерозривне ціле, орієнтуючись не на окреме значення кожного компонента, а на його цілісне значення. Основною проблемою перекладу фразеологізмів є переклад образних фразеологічних одиниць, які додають мові живості, контрастності, гнучкості. Перед перекладачем постає завдання не лише перекласти суть фразеологізму, а й передати його образність та експресивність в українській мові.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Виноградов В.В. (1997). Об основных типах фразеологических единиц в русском языке. *Лексикология и лексикография: Избранные труды*, 140- 161.

Григоренко Т.В. (2010). *Етнографічна лексика і фразеологія у складі української літературної мови : монографія*. Умань: ПП Жовтий.

Губа Л.В. (2015). Художній текст як об'єкт лінгвістичних досліджень. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія : Філологічна, 93-96.

Забужко О. С. (2012). *Музей покинутих секретів: роман. 2-ге вид., доп.* Київ: Факт.

Зорівчак Р.П. (1983) *Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія*. Львів: Вища школа.

Зубрик А.Р. (2013) Особливості та труднощі перекладу англійських фразеологізмів. *Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]*. Сер.: Філологічна, 36, 317-318.

Корунець І.В. (2001). Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): п і д р у ч н и к . Вінниця: Нова книга.

Костін Я.А. (2013). Способи та прийоми перекладу різних груп англомовних фразеологізмів. *Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]*. Сер.: Філологічна, 37, 157-159.

Кунин А.В. (1996). *Курс фразеології сучасного англійського мови: учеб. для интов и фак. иностр. яз.* Москва: Высшая школа.

Линтвар О. М. (2015). Лінгвостилістичний аналіз художнього тексту як предмет наукового дослідження. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*, 32, 59-71.

Мовчан Б.В. (2013). Збереження стилістичної функції фразеологізмів у англійсько-українському перекладі (на матеріалі творів художньої прози). *Мовні і концептуальні картини світу*, 46 (3), 17-24.

Срезневский И.И. (1873). *Замечания об образовании слов из выражений*. Санкт-Петербург, 1873, 243-252.

Zabuzhko O. S. (2012). *The Museum of Abandoned Secrets / trans. from Ukrainian by Shevchuk-Murray N.*

Н. ХАЙДАРИ

ПУТИ ВОСПРОИЗВЕДЕНИЯ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ РОМАНА О.С. ЗАБУЖКО «МУЗЕЙ ЗАБРОШЕННЫХ СЕКРЕТОВ» В АНГЛИЙСКОМ ПЕРЕВОДЕ

В статье исследованы пути воспроизведения фразеологических единиц романа А.С. Забужко «Музей заброшенных секретов» в английском переводе. Материалом научной работы служил роман А.С. Забужко «Музей заброшенных сек-

ретов» и его английский перевод. Установлено, что основными продуктивными способами перевода фразеологических единиц в художественном тексте являются: применение полного эквивалента, применение частичного эквивалента, калькирование или описательный перевод. Анализ конкретного материала показал, что наименее продуктивным способом перевода является калькирование.

Ключевые слова: художественный текст; фразеологические единицы; способы перевода; пути воспроизведения фразеологических единиц; полный эквивалент; частичный эквивалент; калькирование; описательный перевод.

N. KHAIDARI

WAYS OF RENDERING PHRASEOLOGICAL UNITS OF THE NOVEL "THE MUSEUM OF ABANDONED SECRETS" BY O. S. ZABUZHKO IN ENGLISH TRANSLATION

Ways of rendering phraseological units of the novel "Museum of Abandoned Secrets" by O.S. Zabuzhko in English translation are examined in the article. The material of the scientific research was a novel "Museum of Abandoned Secrets" by O.S. Zabuzhko and its English translation. The main productive ways of translation of phraseological units in literary text are determined, such as: use of full equivalent, use of partial equivalent, loan translation or descriptive translation. The analysis of the specific material showed that the least productive way of translation is loan translation.

Key words: literary text; phraseological units; ways of translation; ways of rendering phraseological units; full equivalent; partial equivalent; loan translation; descriptive translation.

N. KHAIDARI

WAYS OF RENDERING PHRASEOLOGICAL UNITS OF THE NOVEL "THE MUSEUM OF ABANDONED SECRETS" BY O. S. ZABUZHKO IN ENGLISH TRANSLATION

The article is devoted to investigation of ways of rendering phraseological units of the novel "Museum of Abandoned Secrets" by O.S. Zabuzhko in English translation. The material of the scientific research was a novel "Museum of Abandoned Secrets" by O.S. Zabuzhko and its English translation.

Phraseological units are stable word combinations, which meaning is familiar to native speakers.

While translating phraseological units into a target language, it is very important for the translator to find the phraseological equivalent in the target language. Phraseological equivalent is a phraseological unit, which by all indicators is equivalent to the lexical unit of the source language. As a rule, according to the context, it should have the same denotative and connotative meanings, that is, between the units of source and target languages there should be no differences in component composition, they should have the same lexical and grammatical indicators: compatibility, belonging to the same grammatical category and stylistic usage.

Phraseological equivalents can be complete and partial. Full phraseological equivalents are English phraseological units, which have a common meaning with Ukrainian, which are identical in composition, grammatical and stylistic structure. Partial phraseological equivalents are called English phraseological units, which do not fully coincide with the comparable phraseological units in the Ukrainian language.

Non-phraseological translation reproduces phraseological expression through lexical rather than phraseological means of target language.

The main productive ways of translation of phraseological units in literary text are determined, such as: use of full equivalent, use of partial equivalent, loan translation or descriptive translation. We come to conclusion that it is really hard to find full equivalent of phraseological units in target language. That is why a translator more often chooses use of partial equivalent or descriptive translation. The analysis of the specific material showed that the least productive way of translation is loan translation, because such way of translation does not give complete explanations about a particular phraseological unit. Thus it is complicated for reader to get the essence of such word combination.

Стаття надійшла до редакції 9.12.2019